

**Tételek a SZEMÉLYISÉGPSZICHOLÓGIA programzáró vizsgához
és a régi, nem kredités államvizsgálathoz
(2010)**

1. Az egyéni különbségek pszichofiziológiai (az arousalre és az emocionális rendszerekre építő) magyarázatai
2. Az egyéni különbségek biokémiai (neurotranszmitterekre építő) magyarázatai
3. Az egyéni különbségek evolúcióspszichológia magyarázatai (altruizmus, pszichopátia, nemi különbségek, a személyiség alapidimenziói)
4. Klein, illetve Kernberg személyiségfejlődési elméleteinek összehasonlítása. Legfontosabb "tárgykapcsolati nézőpontú" ("újításai") a korábbi pszichoanalitikus nézőponthoz viszonyítva.
5. A megközelítés-elkerülés (viselkedésaktiváció-viselkedésgátlás) megjelenése Rothbart, Kagan, illetve Fox temperamentumelméleteiben.
6. A gyermek-temperamentum elméletek, illetve a korai személyiségfejlődésre vonatkozó elméletek neurobiológiai magyarázata
7. Az érzelemszabályozás fejlődésében szerepet játszó tényezők. Az érzelemszabályozás kudarcai.
8. Rossz bánásmód (elhanyagolás és bántalmazás) hatása az agyi, a biológiai és a pszichológiai fejlődésre. A reziliencia jelensége.
9. Gyermekkori és serdülőkori agresszivitás és bűnelkövetés jellemzői és háttértényezői. A megelőzés lehetőségei.
10. Individualitás és környezeti, kulturális beágyazottság. Én-határok, én-kiterjesztés és önmeghaladás (Pl. ökológiai én, kölcsönösen függő én-szerkezet, hely-identitás, csúcstényező, „relatedness”, „belongingness” jelenség stb.)
11. Az én leképeződésével járó *megismerési* sajátosságok. Az énes és az én-meghaladó megismerés és viselkedés jellemzői (előnyei és hátrányai) neurofiziológiai, kognitív és humanisztikus nézőpontból. (Tudatosítási problémák, torzítások, elvárások, jelentésadás)
12. A tudattalan fogalma és fejlődése a pszichoanalitikus elméletben.
13. A klasszikus és tárgykapcsolati pszichoanalitikus elméletek felfogása az én szerepéről a feszültségek szabályozásában. Az elhárítási formák megjelenése a projektív tesztekben
14. A klasszikus pszichoanalitikus elmélet jungi és adleri útja.
Az analitikus pszichológia individuációs modellje. A jungi pszichoterápia sajátosságai.
Az individuálpeszichológia személyiségmodellje. Az adleri pszichoterápia jellegzetességei.
15. A kognitív tapasztalati énelmélet. A Tranzakcióanalízis személyiségelmélet és összefüggése a klasszikus megközelítésekkel. Analitikus: Freud, Jung, Adler, Reich, Szondi, Fenomenológiai: Rogers
16. A személyiség fejlődésére vonatkozó elméletek
Személyiség fejlődési típusok.
A komplex fejlődés útjai.
A felnőtt fejlődés típusai
17. A Pozitív pszichológia személyiségmodellje: "az erények és erősségek világa"
18. A személyiségkutatás módszerei. Nomotetikus és idiografikus megközelítés. Longitudinális vizsgálatok. A kauzális összefüggések vizsgálata.
19. Projektív módszerek és kvalitatív megközelítés.
A projekció és áttétel értelmezése a projektív tesztekben
A felszólító jelleg fogalma és felhasználása a kvalitatív személyiségkép megalkotásában